

Київська відкрита олімпіада з лінгвістики
9 березня 2014 р.

Автор задач — Данило Мисак

Максимальна оцінка за кожну з шести задач — 20 балів
Час виконання роботи — 5 годин

1. Ігри з англійською

Зі словника виписали дванадцять англійських слів:

wood, cook, fool, work, gold, wool, food, word, fold, cork, folk, good.

Завдання. Розташуйте ці слова в такому порядку, щоб кожні два сусідніх слова відрізнялися лише однією літерою. Наприклад, слова wood і food відрізняються лише однією літерою (першою), а слова fool і fold відрізняються вже двома літерами (третьою та четвертою). Кожне слово слід використати рівно по одному разу. Достатньо навести тільки приклад розташування слів без додаткових пояснень.

2. Індонезійська мова

Коли півгодини тому в індонезійця спитали *Jam berapa?*, він відповів так:

— Jam lima belas kurang lima belas.

Коли в індонезійця спитали *Jam berapa?* двадцять хвилин тому, він відповів інакше:

— Jam lima belas kurang lima.

Десять хвилин тому на питання *Jam berapa?* індонезієць дав таку відповідь:

— Jam lima belas lewat lima.

Завдання 1. Визначте, котра зараз година. Поясніть хід своїх міркувань. Те, що ваш варіант відповіді єдино можливий, обґрунтовувати не потрібно.

Завдання 2. Що відповість індонезієць, якщо спитати в нього *Jam berapa?* зараз?

Завдання 3. Що, на вашу думку, відповів би індонезієць, якби питання *Jam berapa?* йому поставили п'ятнадцять хвилин тому?

Примітка. Індонезійська — одна з австронезійських мов. Нею володіє близько 160 мільйонів людей — дві третини мешканців Індонезії.

3. Бамбарá

Є відомими переклади мовою бамбара шести українських фраз:

① Він ремонтує крісло.
A bε sigilan dilan.	④ Ми насаджуємо на крісла ручки.
An bε kalaw sigi sigilanw kɔnɔ.
② Я лікую хворих.
N bε banabaatɔw furakε.	⑤ Ти їси рибу на роботі.
I bε jεgε dumunike baara kɔnɔ.
③ Вони не виготовляють медикаментів.
U tε furaw dilan.	⑥ Хворий не плаває.
Banabaatɔ tε nɔn.

Завдання. Викладаючи хід думок, перекладіть мовою бамбара ще шість фраз:

① Риби плавають.	④ Я сідаю.
② Ми не ремонтуємо ручку.	⑤ Ти не працюєш.
③ Вони саджають хворого в крісло.	⑥ Він готує їжу.

Примітка. Бамбарá — нігеро-конголезька мова. Поширена на півдні Малі та прилеглих територіях, де нею як основною мовою говорять близько 4 мільйонів людей. Літери ε та ɔ позначають особливі голосні звуки цієї мови, подібні до українських е та о відповідно.

4. Українська мова. Семантика

Нижче наведено кілька пар інфінітивів (початкових форм дієслів) української мови. Праве слово кожної пари утворене з лівого заміною третьої з кінця його літери з *a* на *i*.

догорати — догоріти
прошепотати — прошепотіти
завертати — завертіти
спати — спіти
просвіжати — просвіжіти
палахкотати — палахкотіти
оглядати — оглядіти
обсвистати — обсвистіти
розгарячати — розгарячіти
підіграти — підігріти

Попри те, що слова у правому стовпці утворено зі слів у лівому стовпці заміною одного й того ж типу, ця заміна впливає на значення слів по-різному.

Завдання 1. Розбийте всі пари слів на групи залежно від того, як змінюється значення слова після заміни літери *a* літерою *i*. Елементами груп мають бути не самі слова, а їх пари. Груп повинно вийти чотири, у кожній групі має бути хоча би по одній парі слів. Поясніть, як саме відрізняються значення слів у межах пари в кожній із чотирьох груп.

Завдання 2. Доберіть ще по одній парі слів до будь-яких двох із чотирьох утворених груп. Додані вами дві пари мають відповідати умові задачі: слова повинні бути інфінітивами і в межах однієї пари відрізнятися лише третьою з кінця літерою (в одному слові *a*, в іншому — *i*). Підібрані вами інфінітиви мають бути існуючими словами української мови і відрізнятися від наведених у таблиці не лише наявністю чи відсутністю префіксів *до-*, *за-*, *роз-* або інших.

5. Українська мова. Синтаксис

В українській мові, як і в багатьох інших, деякі словесні конструкції можна тлумачити по-різному. Скажімо, вираз «смачні страви й напої» можна розуміти як «смачні страви та смачні напої», а можна — як «напої та смачні страви» (тобто напої не обов'язково смачні).

Завдання 1. Визначте, скільки різних тлумачень мають такі вирази:

- ① Смачні страва та напій.
- ② Смачні екзотичні страви й напої.
- ③ Смачні, екзотичні страви й напої.
- ④ Смачні страви та екзотичні напої.
- ⑤ Смачні дорогі екзотичні страви, надзвичайні несподівані закуски та солодкі напої.
- ⑥ Страви й напої, приготовані прекрасними кухарями.
- ⑦ Смачні страви та екзотичні напої, приготовані прекрасними кухарями й кухарками.
- ⑧ Смачні дорогі страви, несподівані закуски та напої, приготовані прекрасними кухарями й кухарками з Італії.

Відповідь до кожного з пунктів поясніть.

Завдання 2. Придумайте вираз (українською мовою), що складається не більше ніж з 15 слів та має рівно 100 різних тлумачень. Останнє обґрунтуйте. Вираз не обов'язково повинен стосуватися страв та напоїв, але в ньому не має бути однакових чи спільнокореневих іменників або прикметників. З розділових знаків можна використовувати лише кому.

Примітка. У цій задачі ми вважаємо різними такі тлумачення, які описують різні множини об'єктів. Наприклад, тлумачення «смачні страви й смачні напої» та «напої і смачні страви» різні, бо друге, на відміну від першого, включає в себе несмачні напої.

6. Мальдівська мова

Перед вами назви англійською мовою двадцяти островів на Мальдівах та у переплутаному порядку назви цих же двадцяти островів мальдівською:

Baros	މަލިބަލު
Kagi	މާލި
Muli	މުލި
Ihuru	އިހުރު
Huraa	ހުލާ
Gulhi	ގުލި
Hedha	ހެދާ
Fainu	ފައިނު
Loafaru	ލަވަފަރު
Feydhoo	ފެއިދު
Elaa	އެލާ
Keyodhoo	ކެއިދު
Finey	ފައިނޭ
Ifuru	އިފުރު
Lhohi	ލަހު
Kelaa	ކެލާ
Feeali	ފީއާލި
Gan	ގަން
Neyo	ނެއު
Gaalee	ގާލީ

Завдання 1. Установіть правильні відповідності. Поясніть, як ви їх знайшли.

Завдання 2. Як називаються англійською мовою такі острови?

މުލި ފެއިދު ލަވަފަރު

У разі необхідності обґрунтуйте свою відповідь.

Завдання 3. Як записати мальдівською мовою назви таких островів?

Ufuriyaa Neykurendhoo Fainuaadhamhuraa

У разі необхідності обґрунтуйте свою відповідь.

Примітка. Мальдівська є індоарійською мовою; це офіційна мова Мальдівської Республіки. Нею розмовляє близько 350 000 людей.